

A close-up photograph of a doctor in a white lab coat using a white blood pressure monitor on a patient's arm. The patient is wearing a light blue hospital gown. The doctor's hands are visible, one holding the device and the other near the patient's arm. The background is a plain, light-colored wall.

EL SISTEMA SANITARI D'UNA CATALUNYA INDEPENDENT

SANITARIS x LA
INDEPENDÈNCIA

EL SISTEMA SANITARI D'UNA CATALUNYA INDEPENDENT

INTRODUCCIÓ

Per primera vegada en la història de Catalunya, les catalanes i els catalans tindrem l'oportunitat de decidir lliurement el nostre esdevenidor nacional. Per primera vegada, doncs, podrem escollir de formar part del grup de nacions sobiranes del món, de l'afortunat grup de nacions «normals».

Aquesta oportunitat única ens obliga a repensar el «nou país» que volem construir i a fer-ho amb el convenciment que aquest nou país ha de ser forçosament millor i, per tant, socialment just i col·lectivament digne.

Els sotasignants d'aquest Manifest entenem que una de les condicions que determinaran la justícia i la dignitat del nou país que tenim a tocar és la qualitat dels serveis públics que el nou estat ha de proveir a la ciutadania.

Així, com a treballadors de la Sanitat Pública catalana, entenem que cal posar les bases per a la definició d'un Sistema Nacional de Salut que volem públic, universal, equitatiu i de qualitat. Som conscients que, des de diferents àmbits, altres companyes i companys han treballat en les característiques i les aspiracions d'un Sistema Nacional de Salut per al nou país.

Tanmateix, davant del repte extraordinari que tenim al davant, creiem que qualsevol nova iniciativa col·laborarà a fer més evident que el sistema sanitari d'un nou estat és una qüestió d'una transcendència impressionant i que, per tant, tothom hi és cridat a fer les aportacions que cregui necessàries.

Aquest Manifest, doncs, té per objectiu incidir en aspectes que d'altres treballs potser no han tingut tan presents i, sobretot, col·laborar a la difusió entre la ciutadania catalana dels avantatges que en matèria sanitària comportarà l'assoliment de la llibertat nacional.

1.- FINANÇAMENT

Amb el PIB més alt de l'estat espanyol (2014), la despesa sanitària per càpita a Catalunya es situa a la cua de la resta de comunitats autònomes (1.095,34 euros per càpita). Podem queixar-nos, legítimament, de les «retallades» en el Sistema Nacional de Salut català, dels sous congelats o rebaixats dels seus professionals, de les probables corrupteles que han esquitxat la gestió, de la impunitat amb què viuen els responsables de «la crisi»... Ens podem queixar de tot això i més.

El cert, però, és que el percentatge sobre la globalitat del Pressupost de la Generalitat el 2015 destinat a Sanitat (40%) és el mateix que el que es destinava 10 anys abans amb un govern d'esquerres (40%). I el cert és que, malgrat que el percentatge s'ha mantingut, en números absoluts el pressupost en despesa sanitària a Catalunya ha disminuït un 13,6% en els darrers cinc anys: de 9.537,7 M d'euros a 8.290,59 M d'euros. Ens podem queixar, legítimament, de les «retallades» però **ÉS OBLIGAT QUEIXAR-SE DE L'ACTITUD DE L'ESTAT ESPANYOL, GOVERN QUI GOVERNI A ESPANYA, QUAN ESCANYA CONSCIENTMENT LA CAPACITAT DE FINANÇAR LA NOSTRA SANITAT, GOVERN QUI GOVERNI A CATALUNYA.**¹

Hem exposat aquestes dades, sovint atabaladores, amb la intenció de deixar ben clar que el finançament injust de què és víctima el país per part de l'estat espanyol ens situa en uns nivells descaradament baixos de despesa sanitària si tenim en compte el nostre PIB. Per tant, **només una Catalunya independent ens proporcionarà les eines necessàries per acostar-nos als nivells d'inversió sanitària que es corresponen amb la riquesa que el país (les catalanes i els catalans) genera. O, dit d'una altra manera, només el grau de sobirania i les eines que proporciona un estat propi poden fer que la ciutadania catalana gaudeixi del sistema sanitari que s'ha guanyat amb el seu esforç en treball i fiscalitat.**

2.- LEGISLACIÓ

Vint-i-cinc anys després de l'aprovació de la Llei d'ordenació sanitària de Catalunya (LOSC) que condicionà el publicitat «model sanitari català» cal replantejar-nos la justificació i la vigència de la llei. Així, la separació de la funció de finançament i compra de la de provisió esdevingué aleshores una necessitat probablement ineludible per tal d'integrar, per exemple, la tradició mutualista de Catalunya consolidada en els foscos anys del franquisme.

Un quart de segle després, però, constatem que la LOSC ha generat un SNS català extremadament complex, afavoridor de la diversificació de proveïdors amb o sense voluntat de lucre i potenciador d'un model que tendeix a afavorir la sanitat privada si aquest afavoriment descarrega els pressupostos públics i l'apropa a una concepció molt «particular» de l'eficiència...

Des de la perspectiva dels sotasignants, la ciutadania catalana ha estat bandejada i menystinguda a l'hora d'implementar una LOSC que, d'una manera progressiva, ha generat un model sanitari que

¹ A les dades exposades, podem afegir-ne algunes més que vénen a corroborar l'escàndol de la discriminació pressupostària que sofreix Catalunya en matèria sanitària: en la publicació de les Health Data de l'OECD del 2014 es constata que, fent referència a l'exercici del 2012, la despesa pública en salut per càpita en «US\$ paritat poder de compra» situa a Catalunya (1.970 US\$) per sota de la mitjana espanyola (2.059 US\$), molt per sota de la mitjana UE-15 (3.037 US\$) i a anys llum de l'estat que encapçala la llista, Noruega, amb 5.222 US\$.

s'explica en ell mateix al marge de la societat que el sustenta, funciona a base de la planificació a curt termini i potencia un desinterès col·lectiu respecte el veritable model desitjat per la majoria de les catalanes i els catalans.

Entenent com s'ha exposat, doncs, la relació de la ciutadania catalana amb la legislació sanitària actual a Catalunya, estem convençuts que **només una Catalunya independent afavorirà la implicació dels seus ciutadans en el debat imprescindible de cara a bastir un autèntic SNS català nou i millor i, el que és més rellevant, només el grau de sobirania i les eines pròpies d'un estat permetran que la ciutadania catalana expressi en una consulta específica i vinculant la seva opinió sobre el model de sanitat pública -i les eventuais relacions amb la sanitat privada- que desitja per a les catalanes i els catalans d'ara i d'un futur col·lectiu sobirà.**

3.- GESTIÓ

Una Catalunya independent anirà bastint el nou país que volem d'una manera progressiva i, així, sembla evident que en els estadis inicials de la sobirania plena, les catalanes i els catalans hauran d'utilitzar encara eines del passat, d'un passat de dependència. Així, malgrat que ja hem manifestat l'esperança de canvis legislatius profunds en el nostre SNS, caldrà gestionar inicialment la sanitat catalana sobre la base d'una LOSC amb data de caducitat.

Això no vol dir, però, que la independència aconseguida no determini models de gestió nous i millors; ben al contrari, el país nou que farem gestionarà els seus serveis públics i, per tant, la Sanitat, amb voluntat d'anar confluint amb estats amb els que sovint ens hem emmirallat, estats de dimensions mitjanes com serà el nostre i amb una tradició democràtica consolidada.

Aquesta confluència, alliberada de l'asfíxia financera i de la tendència privatitzadora que per a alguns gestors comporta, ens permetrà de potenciar la gestió de la sanitat pública des de la transparència i les bones praxis i ens premetrà fugir de situacions injustes com les que es desprenen de la següent taula:

DESPESA PÚBLICA EN SALUT EN US\$ PARITAT PODER DE COMPRA 2012

Noruega	5.222
Dinamarca	4.029
Àustria	3.716
UE-15	3.037
OCDE	2.502
Espanya	2.059
Catalunya	1.970

Així, doncs, vist el que acabem d'exposar, **els sotasignants estem convençuts que la gestió de la Sanitat catalana en l'actual situació de dependència està condicionada pel seu finançament insuficient i per una llei del segle passat que no ha fet altra cosa que inflar el Model de gestors de la precarietat en un cercle viciós que no sembla tenir aturador. Uns gestors i els seus càrrecs de confiança respectius que malden per arribar a la màxima eficiència i al manteniment del seu status social amb la temptació permanent de facilitar el suport d'una oferta privada per evitar el**

col·lapse. Per això creiem que ara mateix i en una Catalunya independent, la gestió de la Sanitat prioritzarà un sistema públic just, equitatiu i de qualitat i que només el grau de sobirania i les eines pròpies d'un estat modern garantiran una gestió eficient d'un servei públic, la Sanitat, que serà entès com un dret de ciutadania.

4.- QUALITAT

Sota aquest apartat, els signants d'aquest manifest ens limitarem a fer un llistat d'alguns d'aquells aspectes essencials que un SNS d'una Catalunya independent prioritzarà i que **només esdevindran objectius sanitaris reeixits si el nostre país disposa de les eines d'un estat propi:**

- Una Catalunya independent disposarà de les ratios d'Infermeria pròpies dels països més avançats (10-15 infermeres per 1000 habitants), tenint en compte les característiques sociosanitàries creixents de les catalanes i els catalans (l'envelliment poblacional i l'augment de la prevalença de les patologies cròniques).
- Una Catalunya independent prioritzarà amb tota mena de recursos una Atenció Primària de Salut de qualitat, resolutiva, capaç d'abordar l'envelliment poblacional i l'increment conseqüent de la cronicitat. Així mateix, potenciarà elements de cultura sanitària com el que s'esbossà al Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana l'any 1975, assumint de manera definitiva el benestar psicològic i social de la població com a part integrant de la feina dels professionals de primària.
- Una Catalunya que compti amb les eines d'un estat propi assumirà els determinants de salut comunitària com a assumptes prioritaris per a ser tractats des d'una perspectiva cultural, social i sanitària. Així, qualsevol desigualtat o discriminació de qualsevol mena entre persones que sigui generadora potencial de patologia serà assumida com a un assumpte d'«estat» i d'abordatge interdisciplinari i, per tant, també sanitari.
- Una Catalunya independent potenciarà l'autonomia personal de les catalanes i els catalans en el benentès que autonomia i solidaritat són dues característiques d'un concepte ampli de Salut. En el mateix sentit, el SNS català treballarà per fer front a una medicalització excessiva de la societat i els sovint dubtosos beneficis de l'acarnissament terapèutic.
- Una Catalunya independent disposarà d'hospitals públics potents des del punt de vista de l'assistència de l'alta complexitat, l'ús de tecnologies capdavanteres, la recerca i la investigació. Tanmateix, també disposarà d'una xarxa territorialitzada d'hospitals d'àmbit comarcal o regional que permetran d'assumir aquelles patologies que, precisant dels recursos i els especialistes que l'atenció primària no pot aportar, no requereixin necessàriament dels mitjans d'alta especialització propis dels hospitals de tercer nivell.

EN CONCLUSIÓ, ELS SOTASIGNANTS MANIFESTEM LA NOSTRA ABSOLUTA CERTESA EN LES BONDATS DE LA INDEPENDÈNCIA DE CATALUNYA, TAMBÉ PEL QUE FA A LA MILLORA DEL NOSTRE SISTEMA NACIONAL DE SALUT. DEFINITIVAMENT SOBIRANS QUANT AL DESTÍ DELS NOSTRES IMPOSTOS, ELS USUSRIS DE LA SNITAT PÚBLICA I ELS SEUS TREBALLADORS DISPOSAREM DE LES EINES D'UN ESTAT QUE ENS PERMETRAN LEGISLAR MILLOR, GESTIONAR MILLOR, TREBALLAR MILLOR I, EN FI, PROPORCIONAR AL POBLE DE CATALUNYA UN SISTEMA SANITARI D'UNA QUALITAT COM MAI NO HA TINGUT EN EL PASSAT.

FONTS:

Diari «Expansión», Diari «El Periódico», Diari «El Economista», Departament de Salut Generalitat de Catalunya, Health Data OECD, The World Bank-World Development Indicators: Health Systems,

SANITARIS X LA
INDEPENDÈNCIA